

בשלה (201)

"הללו במרומים" הוא שיר, אבל בשמים, וצריכים לומר אחרי 'אמן ואמן'. לעומת זאת אחרי "סוס ורוכבו רמה בים", לא צריך לומר 'אמן ואמן', כי כביכול אתה בעצמך צעקת למשה רבנו, משה רבנו קרע את הים ונכנס אתך לתוכו, ראית את הסוס, ראית את הרוכב, ועל כך אומר אתה שירה. יהודי שאומר את השיר הזו, מובטח לו שיאמר שירה לעתיד לבוא. ובחתימת "ספר חרדים", כתב, שמי שמכוון בשירת הים ואומרה בשמחה רבה, נמחלין לו כל עוונותיו כמו שנמחלו לעם ישראל בעת צאתם ממצרים.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "תפארת שמשון"

איזה ברכה בירכו על המן

וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מֶן הוּא פִּי לֹא יָדְעוּ מֶה הוּא וַיֹּאמְרוּ מִשֶּׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלְחָם אֲשֶׁר נָתַן ה' לָכֶם לֶאֱכֹלָהּ (טו.טז) בספר "ברכת המזון ביאר: שאלת בני ישראל היתה: 'מה הוא', מהו המן ומה צריך לברך עליו, כי לא ידעו מה ברכתו כיון שטעמו בו הרבה טעמים שונים, והשיב להם משה 'הוא הַלְחָם אֲשֶׁר נָתַן ה' לָכֶם לֶאֱכֹלָהּ', היינו שאין צריך לברך עליו כלל, כיון שהוא לחם מן השמים, ואוכל מן השמים לא צריך ברכה. והביא סמוכים לזה מהגמרא שאומרת: אסור להינות מהעולם הזה בלא ברכה (ברכות לו), משמע דווקא מהעוה"ז אסור בלא ברכה, אבל דבר שבא מעולם הבא מותר לאוכלו בלי ברכה. דורשי רשומות רמזו על זה בפסוק "וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מֶן הוּא" 'מן' ר"ת מה נברך, 'פִּי לֹא יָדְעוּ מֶה הוּא וַיֹּאמְרוּ' 'מה' ראשי תיבות, מזונות (או) המוציא. ובפירוש "יד משה" ג"כ כתב שלא ברכו כלל על המן, וזו היתה טענת בני באמרם: 'ונפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עינינו' (במדבר יא): דכל חיות הנשמה היא ברכה, וזו חלקה במאכל, וכיון שלא ברכו אמרו ונפשנו יבשה.

אמנם הרמ"ע מפאנו כתב שעל המן ברכו: המוציא לחם מן השמים, וכן בירך אליהו על עוגת רצפים, וכן בזוהר הקדוש (בשלה), מבואר להדיא שהיו מברכים על המן.
ספר "אוצרות התורה"

צנצנת המן, להשריש בטחון

וַיֹּאמְרוּ מִשֶּׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צָנְהָה'... לְמַעַן יָרְאוּ אֶת הַלְחָם וכו' (טז.לב)

הבעל שם טוב פירש הכתוב (ירמיהו יז. ז) "ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו", שיש בו כפל לשון לכאורה: דהנה יש בוטח, ויש מבטיח. האדם המאמין וסומך על ה' נקרא, בוטח. הקב"ה הוא המבטיח את האדם, ומבטח הוא הסיבה האמצעית, משא ומתן או

הנסיגות כפי כח הסבל

פֶּן יִנְחָם הָעַם בְּרֵאֲתָם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרֵימָה. וַיִּסַּב אֱלֹדִיקִים אֶת הָעַם (יג. יז.יח)

לימוד גדול הראה הרב יהודה זאב סגל זצ"ל בפסוקים אלו. דור המדבר שהקב"ה ניסהו נסיונות אחר נסיונות, מאת היותם במצרים ובמשך כל ארבעים השנה שהלכו במדבר, אבל מופלא לראות, עד כמה אבחון לב וחוקר כליות בחן בדיוק רב עד כמה יוכלו כוחותיהם נשוא עד שמחשש שמא ינחם העם בראותם מלחמה ושובו מצרימה, משום כך ויסב אליהם דרך המדבר, ומזה נסתבכ שיהיו במדבר ארבעים שנה ותהיה מלחמת עמלק וכו', אבל כיון שאינו בא בטרוניא עם בריותיו ניסה אותם רק בנסיונות בכוחם יהיה להתגבר. פעמים רבות נתקלים באנשים שמנסים אותם ממרום והם מרגישים שכוחותיהם אוזלים וכבר אין להם את הכוחות להתגבר ולעמוד בקשרי מלחמה מחמת כבודות המלחמה וחלישות כוחם, אולם כאן רואים עד כמה זה לא נכון, הקב"ה לא מנסה אדם במה שאינו יכול, לכן על החלש לאמר לעצמו גיבור אני, שכן אם מנסים אותי בכך, ודאי אוכל להגביר דעת יוצרי על דעת יצרי.

ספר "לחתך עליון"

וְהִנֵּה מִצְרַיִם נִסְעָ אַחֲרֵיהֶם (יד. י)

בלב אחד כאיש אחד (רש"י). ואילו אצל בני ישראל נאמר להיפך: "כאיש אחד בלב אחד" (רש"י על הפסוק: "ויחן שם ישראל" בפרשת יתרו), משום שבעצם בני ישראל הם כאיש אחד משורשם, וחסר רק שיהיה להם גם רצון אחד ולב אחד. לעומת זה אומות העולם הן מפוצלות משורשן ורק לב אחד ורצון אחד להשיג דבר מסויים עשוי לעשותן כאיש אחד.

ספר "מעינה של תורה" בשם בעל "אבני נזר"

שירה על נס שארע לנו

אֲשִׁירָה לַה' כִּי גָאָה גָאָה סוּס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בָּיָם (טו.א) שירת הים היא שירה על נס שארע לנו, לעם ישראל. לא רק שירה על נפלאות הבריאה, כמו "הללו את ה' מן השמים וכו'", אלא שירה על הניסים והנפלאות שהקב"ה עשה אתנו וכולנו מעצמנו אמרנו שירה. חז"ל אומרים שכל האומר את שירת הים כל יום ומכוין בה, יזכה לאומרה לעוה"ב. כי בפועל יוצא מאמירת שירה זו הוא, שיר ה' ושליטתו בעולם הם דברים מורגשים ומעשיים אצל האדם. לומר "אשירה לה' כי גאה גאה", אין זה הילול של ה' מן השמים, אלא "סוס ורוכבו רמה בים". זו השפה שאנו מבינים. הסוס שרדף אחריי, ה' זרק אותו לתוך הים. זוהי שירה מסוג אחר לגמרי. גם

הלכה: טו' בשבט: סדר המעלות בברכות
המוציא, בורא מיני מזונות, ושל חיטין קודמין לשעורין,
בורא פרי הגפן, זית, תמרים, ענבים, תאנה, רמון, בורא
פרי העץ, פורא פרי האדמה, שהכל, ואם יש לפניו שני
מיני פירות שאינם מין שבעה או שני מיני פרי האדמה
חביב קודם, ונקרא חביב אותו שחביב עליו רוב פעמים,
ואם שניהם חביבים ברוב פעמים אז יש לילך בתר
דחביב ליה השתא. וברכת אכילה ושתייה קודמת לברכת
הריח.

כף החיים או"ח סימן ריא ס"ו אות כח (חלק ג')

פתגם: הסוד הקשה ביותר לאדם הוא: לשמור את דעתו
על עצמו. ספר "שמחלה"

חקירה: קידושין אמירת "הרי את"
אמירת "הרי את", הוא דין נפרד, או חלק מהקידושין
עצמם. (ברכת שמאול קידושין א, חלק מהקידושין. המידות
לחקר ההלכה ג.כב) ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: עינים וידיים
מעשה בילד פיקח מישראל, שלקו עיניו בדלקת חריפה
והיה מגשש כעיוור. הקניטו אחד מחבריו ואמר לו:
עכשיו דומה אתה לעצבי כסף וזהב, שעליהם נאמר:
עינים להם ולא יראו. בכל זאת, השיב אותו ילד, אינני
דומה לעצביהם, שנאמר בהם: ידיהם ולא ימישון, ואני
ידי ורזיות מאוד. ובדברו, חלק לחברו הקנטרן סטירה
מצלצלת. ספר "חד וחלק" חלק ב' (דף מד)

מזל טוב לרגל נישואי יעקב רפאל ושירה בוטבול

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, סשא בנימין בין
קארין מרים ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן
מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה,
שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן
שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, יוסף בן מייכה, רבקה בת ליוזה,
רישרד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת
רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת
ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יוסף בן מייכה רפואה שלימה
ולידה קלה לרבקה בת שרה. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה
ורות אוריליה שמחה בת מרים. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת
חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן
מחה, מסעודה בת בלה.

מלאכה, שעל ידה מובטח האדם בפרנסתו. ואמר
הכתוב: "ברוך הגבר אשר יבטח בה" במדריגת בטחון
גבוהה כל כך, עד שלא יצטרך לשום סיבה כלל, "והיה
ה' מבטחו", שהשי"ת בעצמו יהיה הסיבה שלו, דהיינו
לא רק המבטיח אלא גם המבטח, שאינו מבקש תחבולה
ועיניו מייחלות רק לחסדו יתברך. על דרך זה יש לומר
כאן, דהנחת צנצנת המן היתה עבודה גבוהה שנעשתה
על ידי משה רבינו, ובה פעל להשריש מדה גבוהה זו של
בטחון בלבות ישראל, שלא יצטרכו לסיבה, ויהיה ה'
מבטחם. וזהו שנאמר: "למען יראו את הלחם" לא
בראייה גשמית, אלא בראיית שכלם יראו תמיד את
לחמם עומד נגד עיניהם, בטוח מאת ה'.

ספר "עלים לתרופה"

וְהָיָה פֶּאֶשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יְדוּ וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל וְכֹאֲשֶׁר יָנִיחַ יְדוּ
וְגִבֹר עֲמֶלֶק (יז. יא)
לא נאמר "כאשר הרים משה ידו", לשון עבר, אלא לשון
עתיד "כאשר ירים משה ידו", לומר לך שכן הוא בכל דור
ודור, "כאשר ירים משה ידו", שיתגבר כח התורה, אז
"וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל", ואם לאו ח"ו "וְגִבֹר עֲמֶלֶק".
רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" בשם החפץ חיים

מלחמת לה' בעמלק מקרבת את הישועה
וַיֹּאמֶר פִּי יָד עַל פֶּסֶד יְהִי מִלְחָמָה לְהָאֱמֶלֶק.... (יז. טו)
נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד
שימחה שמו של עמלק (רש"י)
יתרון גדול יש בשבועה הזאת, שכן אם הגאולה השלימה
מיועדת רק עבורנו, מי יודע אם תמצא לנו הזכות לכך,
ומי יודע כמה זמן יארך הדבר. אך מאחר ש"מִלְחָמָה לְהָאֱמֶלֶק",
והגאולה אינה רק עבורנו, אלא גם בעבור
הקב"ה שאין שמו שלם, ואין כסאו שלם, ע"י שימחה
שמו של עמלק, לפיכך יש לנו התקוה שהגאולה תחוש
ותבוא במהרה.

וזהו שאנו אומרים בתפילה "ומביא גואל לבני בניהם
למען שמו", שהגאולה היא למען שמו, כי השם אינו
שלם עד שימחה שמו של עמלק. וכתב בספר "ראשי
בשמים", שענין זה רמוז בכתוב "עזי וזמרת י-ה ויהי לי
לישועה", כי "זמרת" היא לשון כריתה וחיתוך, כמו
שאומרים לזמור ולכרות את האילן. ואם כן הכתוב
אומר: "עזי וזמרת י-ה", התקוה שלי היא מזה שה' זמר
וכרת את שם הוי"ה שלו לשנים כך שנשאר ממנו רק י-
ה, שנשבע שאין השם שלם ואין כסאו שלם עד שימחה
עמלק, וזהו אשר "ויהי לי לישועה", כי מאחר שה'
בודאי חפץ ששמו יהיה שלם הדבר יביא לנו את
הישועה בקרוב.

ספר "ומתוך האור"

